

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 13. júna 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Smernica 2012/13/EÚ – Právo na informácie v trestnom konaní – Článok 6 ods. 4 – Právo na informácie o vznesenom obvinení – Informácia o akýchkoľvek zmenách, ktoré sa týkajú poskytnutých informácií, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania – Zmena právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby – Nemožnosť obvineného žiadať v priebehu ústnej časti konania o uplatnenie dohodnutého trestu stanoveného vnútroštátnym právom – Rozdiel v prípade zmeny skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba“

Vo veci C-646/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale di Brindisi (súd v Brindisi, Taliansko) z 20. októbra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 17. novembra 2017, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Gianlucovi Morovi,

za účasti:

Procura della Repubblica presso il Tribunale di Brindisi,

Francesco Legrottaglie,

SÚDNY DVOR (prvá komora)

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, sudcovia C. Toader, A. Rosas, L. Bay Larsen a M. Safjan (spravodajca),

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. novembra 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- F. Legrottaglie, v zastúpení: D. Vitale, avvocato,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Palatiello, avvocato dello Stato,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, G. Koós a G. Tornyai, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: taliančina.

- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. A. M. de Ree, splnomocnené zástupkyne,
 - poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
 - Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga, R. Troosters a C. Zadra, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. februára 2019,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 ods. 1, článku 3 ods. 1 písm. c) a článku 6 ods. 1 až 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1), ako aj článku 48 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania vo veci obvineného Gianluca Mora (ďalej len „obžalovaný“), v ktorej je stíhaný za „podielníctvo“ prechovávaním šperkov v zmysle talianskeho práva, čo bolo neskôr v priebehu ústnej časti konania prekvalifikované na „krádež“ uvedených šperkov.

Právny rámec

Právo Únie

Charta

- 3 Článok 48 Charty, nazvaný „Prezumpcia nevinoty a právo na obhajobu“, stanovuje:
 - „1. Každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.
 - 2. Každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu.“

Smernica 2012/13

- 4 Podľa odôvodnení 3, 4, 9, 10, 14, 27 až 29, 40 a 41 smernice 2012/13:
 - „(3) Uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v trestných veciach vychádza z predpokladu, že členské štáty si vzájomne dôverujú v systémoch trestného súdnictva ostatných členských štátov. Rozsah vzájomného uznávania závisí vo veľkej miere od viacerých parametrov, medzi ktoré patria mechanizmy ochrany práv podozrivých alebo obvinených osôb a spoločné minimálne štandardy potrebné pre jednoduchšie uplatňovanie zásady vzájomného uznávania.
 - (4) Vzájomné uznávanie rozhodnutí v trestných veciach môže účinne fungovať iba v atmosfére dôvery, keď nielen justičné orgány, ale aj všetci účastníci trestného konania považujú rozhodnutia justičných orgánov iných členských štátov za rovnocenné s vlastnými, čo zahŕňa nielen dôveru v primeranosť pravidiel iných členských štátov, ale aj dôveru v správne uplatňovanie týchto pravidiel.

...

- (9) V článku 82 ods. 2 [ZFEÚ] sa upravuje ustanovenie minimálnych pravidiel uplatniteľných v členských štátoch s cieľom uľahčiť vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. Uvedený článok odkazuje na ‚práva jednotlivcov v trestnom konaní‘ ako na jednu z oblastí, kde sa môžu ustanoviť minimálne pravidlá.
- (10) Spoločné minimálne pravidlá by mali viesť k vyššej dôvere v systémy trestného súdnictva všetkých členských štátov, čo by následne malo viesť k efektívnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery. Uvedené spoločné minimálne pravidlá by sa mali ustanoviť v oblasti informácií v trestnom konaní.

...

- (14) Táto smernica... [u]stanovuj[e]... minimálne spoločné normy, ktoré sa majú vzťahovať na oblasť poskytovania informácií o právach a obvineniach osobám podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu s cieľom zlepšiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Táto smernica vychádza z práv ustanovených v [Charte], a najmä v jej článkoch 6, 47 a 48, pričom sa vychádza aj z článkov 5 a 6 [Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len ‚EDLP‘)] v zmysle ich výkladu Európskym súdom pre ľudské práva. Pojem ‚obvinenie‘ sa v tejto smernici používa v rovnakom zmysle ako pojem ‚trestné obvinenie‘, ktorý sa použil v článku 6 ods. 1 EDLP.

...

- (27) Osobám obvineným zo spáchania trestného činu by sa mali poskytnúť všetky informácie o obvinení, ktoré sú potrebné na prípravu ich obhajoby, ako aj na zaručenie spravodlivého konania.
- (28) Informácie o trestnom čine, z ktorého spáchania sa podozrivé alebo obvinené osoby podozrievajú alebo obviňujú, by sa mali týmto osobám poskytnúť bezodkladne, najneskôr pred ich prvým úradným výsluchom policajným orgánom alebo iným príslušným orgánom, bez toho, aby tým bolo ohrozené prebiehajúce vyšetrowanie. Mal by sa im poskytnúť dostatočne podrobný popis skutkového stavu týkajúceho sa trestného činu vrátane času a miesta skutku, pokiaľ sú známe, v ktorých bol údajne trestný čin spáchaný, z ktorého spáchania sa podozrievajú alebo obviňujú, a jeho možná právna kvalifikácia, a to so zreteľom na štádium, v akom sa trestné konanie nachádza v čase poskytovania informácií, aby sa tým zaručilo spravodlivé konanie a umožnilo účinné uplatňovanie práva na obhajobu.
- (29) Ak sa v priebehu trestného konania zmenia skutočnosti, na základe ktorých bolo voči podozrivým alebo obvineným osobám vznesené obvinenie, do takej miery, že sa tým výrazne zmení jej postavenie, malo by sa im to oznámiť, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania, a to v čase, ktorý im umožní účinné uplatňovanie práva na obhajobu.

...

- (40) Táto smernica ustanovuje minimálne pravidlá. Členské štáty môžu rozšíriť práva upravené v tejto smernici, aby sa vyššia úroveň ochrany poskytla aj v situáciách, ktorými sa táto smernica výslovne nezaobera. Úroveň ochrany by nemala byť nikdy nižšia, ako sú štandardy stanovené v EDLP, ako ich v judikatúre vykladá Európsky súd pre ľudské práva.

(41) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré boli uznané najmä v [Charte]. Cieľom tejto smernice je najmä podpora práva na slobodu, práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu. Podľa toho by sa mala aj implementovať.“

5 Článok 1 tejto smernice, nazvaný „Predmet úpravy“, stanovuje:

„Touto smernicou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa práva na informácie podozrivých alebo obvinených osôb o ich právach v trestnom konaní a o obvinení vznesenom voči nim. Smernica taktiež stanovuje pravidlá týkajúce sa práva na informácie o právach osôb zatknutých v súvislosti s vykonaním európskeho zatykača.“

6 Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa vzťahuje na akékoľvek osoby od chvíle, keď sa od príslušných orgánov členského štátu dozvedia, že sú podozrivé alebo obvinené zo spáchania trestného činu, až do ukončenia konania, čo znamená právoplatné rozhodnutie o otázke, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin, vrátane prípadného vynesenia rozsudku a rozhodnutia o opravnom prostriedku.“

7 Článok 3 tej istej smernice, nazvaný „Právo na informácie o právach“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám poskytli bezodkladne informácie aspoň o uvedených procesných právach uplatniteľných podľa vnútroštátneho práva s cieľom umožniť ich účinné uplatňovanie:

- a) právo na prístup k advokátovi;
- b) nárok na bezplatné právne poradenstvo a podmienky poskytnutia takéhoto poradenstva;
- c) právo na informácie o obvinení v súlade s článkom 6;
- d) právo na tlmočenie a preklad;
- e) právo nevypovedať.“

8 Článok 6 smernice 2012/13, nazvaný „Právo na informácie o obvinení“, znie takto:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivým alebo obvineným osobám boli poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené. Tieto informácie sa poskytnú bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, boli informované o dôvodoch zatknutia alebo zadržania vrátane trestného činu, z ktorého spáchania sú podozrivé alebo obvinené.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa najneskôr pri podaní obžaloby súdu poskytli podrobné informácie o obvinení vrátane povahy a právnej kvalifikácie predmetného trestného činu, ako aj povahy predpokladanej účasti obvinenej osoby na spáchaní tohto činu.

4. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby boli bezodkladne informované o akýchkoľvek zmenách, ktoré sa týkajú informácií, ktoré im boli poskytnuté v súlade s týmto článkom, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania.“

Talianske právo

- 9 Článok 61 Codice penale (trestný zákon), nazvaný „Všeobecné priťažujúce okolnosti“, vo svojom bode 7 uvádza:

„Ak okolnosti uvedené nižšie nepredstavujú skutkovú podstatu trestného činu ani osobitné priťažujúce okolnosti, robia čin závažnejším:

...

7. v prípade trestných činov proti majetku alebo spôsobujúcich škodu a trestných činov spáchaných s úmyslom obohatenia, spôsobenie poškodenému značnej majetkovej škody.“

- 10 Podľa článku 624 trestného zákona, nazvaného „Krádež“:

„Kto si prisvojí cudziu hnutelnú vec odobratím tejto veci jej držiteľovi, a to s cieľom dosiahnutia majetkového prospechu pre seba alebo inú osobu, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky a peňažným trestom od 154 do 516 eur. ...“

- 11 Článok 648 trestného zákona, nazvaný „Podielníctvo“, stanovuje:

„S výnimkou spolupáchateľstva, kto s cieľom dosiahnutia majetkového prospechu pre seba alebo inú osobu nadobudne, prijme alebo ukryje, alebo sprostredkuje prevod, prijatie alebo ukrytie peňažných súm, alebo vecí pochádzajúcich z akéhokoľvek trestného činu, potresce sa odňatím slobody na dva až osem rokov a peňažným trestom od 516 do 10 329 eur. ...“

- 12 Článok 444 Codice di procedura penale (trestný poriadok), v jeho znení uplatniteľnom k dátumu vzniku skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „trestný poriadok“), nazvaný „Uloženie dohodnutého trestu“, stanovuje:

„1. „Obvinený a prokurátor môžu súdu navrhnúť, aby bol uložený náhradný trest primeraného druhu a rozsahu, peňažný trest znížený na maximálne tretinu sadzby alebo trest odňatia slobody, pokiaľ vzhľadom na okolnosti a znížený na maximálne tretinu sadzby nepresahuje päť rokov, a to buď samostatne, alebo spolu s peňažným trestom. ...“

2. Ak existuje súhlas, hoci aj od účastníka konania, ktorý nepodal návrh, a ak nebol vydaný oslobodzujúci rozsudok podľa článku 129, súd na základe dokumentov v spise a za predpokladu, že kvalifikácia skutkového stavu, uplatnenie a porovnanie okolností uvádzaných účastníkmi konania sú správne a že uvedený trest je primeraný, uloží rozsudkom tento trest, pričom vo výroku uvedie, že účastníci konania podali takýto návrh. V prípade námietky poškodeného súd o tomto návrhu nerozhoduje; obvinenému sa však uloží náhrada trov konania poškodeného, pokiaľ neexistujú riadne dôvody rozhodnúť o úplnej alebo len čiastočnej náhrade. Článok 75 ods. 3 sa neuplatní.

3. Účinnosť návrhu účastník konania môže podmieniť udelením trestu s podmieneným odkladom. V takom prípade súd, ak zastáva názor, že podmienený odklad trestu uložiť nemožno, návrh zamietne.“

- 13 Článok 516 trestného poriadku, nazvaný „Zmena obvinenia“, stanovuje:

„Ak sa v priebehu hlavného pojednávania (*istruzione dibattimentale*) preukáže, že došlo k spáchaniu iného skutku, než aký je opísaný v predvolaní, ktorým je osoba zároveň informovaná o podanej obžalobe, pričom vec nepatrí do právomoci vyššieho súdu, prokurátor obžalobu zmení a stíha obvineného za príslušný skutok.“

- 14 Článok 521 trestného poriadku, nazvaný „Prekvalifikovanie obžaloby na odsúdenie“, uvádza:
- „1. V rozsudku môže súd skutok kvalifikovať právne odlišne od kvalifikácie uvedenej v obžalobe s výnimkou, pokiaľ sa trestný čin nevymyká z právomoci a nepatrí skôr do právomoci senátneho zloženia ako samosudcu.
2. Súd nariadi vrátenie veci prokurátorovi, ak zistí, že skutok sa líši od skutku opísaného v predvolaní, ktorým je osoba zároveň informovaná o podanej obžalobe, alebo v obžalobe podanej podľa článkov 516, 517 a článku 518 ods. 2.
3. Súd postupuje rovnako, pokiaľ prokurátor uvádza nové obvinenie okrem prípadov uvedených v článkoch 516, 517 a článku 518 ods. 2“
- 15 Článok 552 trestného poriadku, nazvaný „Predvolanie“, vo svojom odseku 1 uvádza:
- „Predvolanie musí obsahovať:
- ...
- c) jasný a presný opis trestného činu, priťažujúcich okolností a skutočností, ktoré môžu viesť k uplatneniu ochranných opatrení, s uvedením príslušných ustanovení zákona;
- ...“
- 16 Článok 555 trestného poriadku, nazvaný „Pojednávania na súde po priamom predvolaní, ktorým je osoba zároveň informovaná o podanej obžalobe“, vo svojom odseku 2 uvádza:
- „Pred vyhlásením začatia pojednávania obvinený alebo prokurátor môžu podať návrh uvedený v článku 444 ods. 1; obvinený okrem toho môže navrhnúť zrýchlené konanie alebo navrhnúť, aby bolo trestné konanie podmienčne zastavené.“

Konanie vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 17 Dňa 11. marca 2015 pán Francesco Legrottaglie podal trestné oznámenie na policajnom komisariáte v Ostuni (Taliansko) proti obvinenému z dôvodu, že ten získal od osoby, ktorej identita bola neznáma, viacero zlatých šperkov odcudzených rodine Legrottaglie a že tieto šperky odovzdal obchodu v Ostuni s cieľom získať majetkový prospech.
- 18 Dňa 1. apríla 2016 bol obvinený prostredníctvom aktu vydaného prokuratúrou na základe článku 552 trestného poriadku predvolaný na konanie pred Tribunale di Brindisi (súd v Brindisi, Taliansko), aby sa zodpovedal za trestný čin „Podielníctvo“, tak ako ho uvádza článok 648 trestného zákona.
- 19 Dňa 15. septembra 2016 na pojednávaní, ktoré sa konalo v neprítomnosti obvineného, bol pán Legrottaglie poškodenou stranou.
- 20 Dňa 13. októbra 2017 počas pojednávania, ktoré prebiehalo za účasti obvineného, obvinený spontánne vypovedal, čím uznal, že bol páchatelom krádeže predmetných šperkov.
- 21 V tomto štádiu konania súd informoval obvineného, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, by mohol byť prekvalifikovaný na trestný čin uvedený v článku 624 a článku 61 bode 7 trestného zákona a to „krádež“ s priťažujúcou okolnosťou, že poškodený utrpel značnú majetkovú škodu.

- 22 Advokát obvineného bol obvineným splnomocnený žiadať o uloženie dohodnutého trestu (nazývaného „*patteggiamento*“) podľa článku 444 trestného poriadku, pokiaľ ide o tento trestný čin, tak ako bol právne prekvalifikovaný. Tento návrh sa nepovažoval za prípustný z dôvodu, že uplynula lehota uvedená v článku 555 ods. 2 trestného poriadku.
- 23 Súd vyzval prokurátora, aby zmenil obžalobu podľa článku 516 trestného poriadku s cieľom umožniť, aby obvinenému mohol byť uložený dohodnutý trest podľa článku 444 uvedeného poriadku. Prokurátor sa rozhodol nepristúpiť k tejto zmene a ponechať na posúdenie súdu, v tomto prípade Tribunale di Brindisi (súd v Brindisi) presnú právnu kvalifikáciu predmetného skutku.
- 24 Vnútroštátny súd poznamenáva, že Corte costituzionale (Ústavný súd, Taliansko) vyhlásil článok 516 trestného poriadku za neústavný, keďže tento článok neudeľuje obvinenej osobe možnosť žiadať súd o uloženie dohodnutého trestu podľa článku 444 uvedeného poriadku, v súvislosti s iným skutkom, ktorý sa zistil počas ústnej časti konania a ktorý je predmetom novej časti obžaloby.
- 25 Z judikatúry Corte costituzionale (Ústavný súd) týkajúcej sa článku 516 trestného poriadku tak vyplýva, že počas ústnej časti konania môže obvinený požiadať o uloženie dohodnutého trestu podľa článku 444 uvedeného poriadku s opätovným plynutím lehôt na podanie návrhu v prípade zmeny skutkového stavu, z ktorého obžaloba vychádza, buď z dôvodu pochybenia, alebo v rámci riadneho priebehu konania, pričom takáto možnosť žiadať uloženie dohodnutého trestu je vylúčená, pokiaľ sa zmena týka výlučne právnej kvalifikácie skutkov, ktoré sú predmetom obžaloby.
- 26 Vnútroštátny súd sa pýta, či právo Únie bráni tomu, aby obvinenej osobe boli udelené rôzne práva na obhajobu podľa toho, či sa zmena týka skutkových aspektov, na ktorých je založená obžaloba, alebo právnej kvalifikácie skutkov, ktoré sú predmetom obžaloby.
- 27 Ak sa totiž zmena obžaloby týka skutkových aspektov, obvinený má v plnom rozsahu právo na obhajobu vrátane možnosti žiadať o uloženie dohodnutého trestu podľa článku 444 trestného poriadku, zatiaľ čo ak sa táto zmena týka právnej kvalifikácie skutkového stavu, obvinenému je zaručené len právo uviesť tvrdenia na obhajobu.
- 28 Za týchto podmienok Tribunale di Brindisi (súd v Brindisi) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa článok 2 ods. 1, článok 3 ods. 1 písm. c) a článok 6 ods. 1 až 3 smernice [2012/13], ako aj článok 48 [Charty] vykladať v tom zmysle, že bránia trestným procesným ustanoveniam členského štátu, na základe ktorých sa procesné záruky týkajúce sa obhajoby poskytujú z kvalitatívneho a kvantitatívneho hľadiska po zmene obžaloby rôznym spôsobom v závislosti od toho, či sa predmetná zmena týka skutkových aspektov obžaloby, alebo právnej kvalifikácie žalovaného skutku, a to najmä s tým dôsledkom, že iba v prípade zmeny skutkových aspektov sa obžalovanému umožňuje, aby navrhol zvýhodňujúce alternatívne uloženie trestu dohodnutého v dohode o treste (tzv. postup dohody o treste)?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti žaloby

- 29 Talianska vláda tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný, pričom poukazuje na to, že smernica 2012/13 bola prijatá na základe článku 82 ods. 2 ZFEÚ, ktorý sa týka len trestných vecí s cezhraničným prvkom. Pôsobnosť smernice 2012/13 preto treba obmedziť len na trestné činy, ktoré majú tento rozmer.

- 30 V danom prípade sa konanie vo veci samej týka trestného činu, ktorý spáchal taliansky občan na talianskom území a ktorý spôsobil škodu inému talianskemu občanovi. Tento trestný čin teda nemá žiadny cezhraničný rozmer a smernica 2012/13 nie je uplatniteľná na konanie ako vo veci samej.
- 31 Článok 48 Charty sa tiež neuplatní z dôvodu, že podľa jej článku 51 ods. 1, ak právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť a prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu samej osebe túto právomoc založiť.
- 32 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa znenia článku 82 ods. 2 prvého pododseku ZFEÚ „Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom smerníc ustanoviť minimálne pravidlá s cieľom uľahčiť v potrebnom rozsahu vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí, ako aj policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. Tieto minimálne pravidlá zohľadňujú rozdiely medzi právnymi tradíciami a systémami členských štátov“.
- 33 Pokiaľ ide o znenie smernice 2012/13, ani jej článok 1, ktorý definuje predmet tejto smernice, ani jej článok 2, týkajúci sa rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice, neobmedzujú uplatnenie tej istej smernice na situácie, ktoré majú cezhraničný rozmer.
- 34 Pokiaľ ide o ciele smernice 2012/13, z odôvodnení 10 a 14 tejto smernice vyplýva, že stanovením minimálnych spoločných pravidiel, ktoré sa majú vzťahovať na oblasť poskytovania informácií v trestných konaniach, má táto smernica posilniť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi v ich príslušné systémy trestného súdnictva. Ako to v podstate uvádza odôvodnenie 14, ako aj odôvodnenie 41 tejto smernice, smernica sa na tieto účely opiera o práva stanovené najmä v článkoch 47 a 48 Charty a má za cieľ ich podporovať (rozsudok z 5. júna 2018, Kolev a i., C-612/15, EU:C:2018:392, bod 88).
- 35 V rovnakom zmysle odôvodnenia 3 a 4 smernice 2012/13 vychádzajú z myšlienky, že zásada vzájomného uznávania znamená, že rozhodnutia súdnych orgánov, a to aj v čisto vnútroštátnej situácii, sú založené na spoločných minimálnych pravidlách. V tomto rámci, ako to v podstate poznamenal generálny advokát v bode 41 svojich návrhov, v špecifickej situácii, keď sa ukáže nevyhnutnou cezhraničná spolupráca, policajné a súdne orgány jedného členského štátu môžu považovať rozhodnutia súdnych orgánov iných členských štátov za rovnocenné svojim.
- 36 V dôsledku toho smernica 2012/13 prispieva k zavedeniu minimálnej harmonizácie trestných konaní v Európskej únii a uplatnenie pravidiel stanovených touto smernicou v určitom členskom štáte je nezávislé od existencie cezhraničnej situácie v rámci sporu, ktorý vznikol v tomto členskom štáte.
- 37 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

Úvodné pripomienky

- 38 Pán Legrottaglie, ako aj talianska, maďarská, holandská a poľská vláda uvádzajú najmä, že predmet otázky, ktorá bola predložená Súdnemu dvoru v tomto konaní, nepatrí do pôsobnosti smernice 2012/13 a že v dôsledku toho Súdny dvor túto otázku nemôže skúmať.
- 39 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, zavedeného článkom 267 ZFEÚ, prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené. Povinnosťou Súdneho dvora je vykladať všetky ustanovenia práva Únie, ktoré vnútroštátne súdy

potrebujú na rozhodovanie o sporoch, ktoré im boli predložené, aj keď tieto ustanovenia nie sú výslovne spomenuté v otázkach položených Súdnemu dvoru týmito súdmi (rozsudok z 19. decembra 2018, AREX CZ, C-414/17, EU:C:2018:1027, bod 34 a citovaná judikatúra).

- 40 V dôsledku toho, hoci z formálneho hľadiska vnútroštátny súd svoje otázky obmedzil iba na výklad určitých ustanovení práva Únie, táto okolnosť nebráni Súdnemu dvoru podať vnútroštátnemu súdu všetky aspekty výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie vo veci, ktorá mu bola predložená, bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd uviedol, alebo neuviedol v znení svojich otázok. V tejto súvislosti Súdnemu dvoru prináleží zo všetkých skutočností, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania, abstrahovať prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet konania vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2018, AREX CZ, C-414/17, EU:C:2018:1027, bod 35, ako aj citovanú judikatúru).
- 41 Vo svojej otázke vnútroštátny súd poukazuje na článok 2 ods. 1, článok 3 ods. 1 písm. c) a článok 6 ods. 1 až 3 smernice 2012/13, ako aj článok 48 Charty.
- 42 V tejto súvislosti treba poznamenať, že článok 1 smernice 2012/13 uvádza, že táto smernica stanovuje pravidlá týkajúce sa práva podozrivých alebo obvinených osôb na informácie o ich právach v trestnom konaní a o obvinení vznesenom voči nim.
- 43 Ako vyplýva zo znenia článkov 3 a 6 smernice 2012/13, právo uvedené v jej článku 1 sa týka minimálne dvoch odlišných práv. Na jednej strane podozrivé alebo obvinené osoby musia byť v súlade s článkom 3 tejto smernice informované minimálne o určitých procesných právach, ktoré toto ustanovenie uvádza v zozname obsahujúcom právo na prístup k advokátovi, nárok na bezplatné právne poradenstvo a podmienky poskytnutia takéhoto poradenstva, právo na informácie o obvinení, právo na tlmočenie a preklad, ako aj právo nevyповeдаť. Na druhej strane uvedená smernica definuje vo svojom článku 6 pravidlá týkajúce sa práva na informácie o obvinení (rozsudok z 15. októbra 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, body 54 až 56).
- 44 V danom prípade sa konanie vo veci samej týka možnosti žiadať o uloženie dohodnutého trestu podľa článku 444 trestného poriadku počas ústnej časti konania s opätovným plynutím lehôt na podanie návrhu v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba.
- 45 Preto sa taký právny problém musí skúmať vzhľadom na článok 6 smernice 2012/13, ktorý sa týka práva byť informovaný o obvinení.
- 46 V tejto súvislosti netreba uvedený právny problém analyzovať vzhľadom na článok 6 ods. 1 až 3 tejto smernice. Vzhľadom na znenie týchto ustanovení je totiž nesporné, po prvé, že obvinený bol informovaný o čine, ktorý je trestne stíhateľný a z ktorého spáchania je obvinený, po druhé, že nebol zatknutý alebo zadržaný, a po tretie, že informácie o obvinení, ktoré získal, najmä o právnej kvalifikácii predmetného činu, mu boli poskytnuté pred tým, ako mal súd rozhodnúť o dôvodnosti týchto obvinení.
- 47 Naopak, treba poznamenať, že relevantným ustanovením, pokiaľ ide o prípad, ako je konanie vo veci samej, sa zdá článok 6 ods. 4 smernice 2012/13.
- 48 Podľa znenia uvedeného ustanovenia členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby boli bezodkladne informované o akýchkoľvek zmenách, ktoré sa týkajú informácií, ktoré im boli poskytnuté v súlade s týmto článkom, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania.
- 49 V rámci konania vo veci samej je tak potrebné určiť význam práva obvineného na informácie s prihliadnutím na toto ustanovenie v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby.

50 Za týchto okolností treba otázku chápať tak, že v podstate je zameraná na zistenie, či sa článok 6 ods. 4 smernice 2012/13 a článok 48 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej obvinený počas ústnej časti konania môže žiadať o uloženie dohodnutého trestu v prípade zmeny skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba, ale nemôže to žiadať v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby.

O smernici 2012/13

51 Podľa judikatúry Súdneho dvora smernica 2012/13 neupravuje postupy, na základe ktorých sa má informácia o obvinení, uvedená v jej článku 6, oznámiť obvinenému. Tieto postupy však nemôžu ohroziť cieľ sledovaný najmä daným článkom 6, ktorý pozostáva, ako vplýva aj z odôvodnenia 27 uvedenej smernice, z umožnenia osobám podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu pripraviť ich obhajobu a zo zaručenia spravodlivého procesu (rozsudok z 15. októbra 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, body 62 a 63).

52 V tejto súvislosti sa požiadavka, aby sa obvinená osoba alebo jej advokát mohla účinne zúčastniť na konaní v súlade so zásadou kontradiktórnosti a rovnosti zbraní, aby mohla účinne presadzovať svoju pozíciu, nevylučuje ani možnosť neskorších zmien informácií týkajúcich sa obvinenia a poskytnutých obhajobe, najmä pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu spáchaných skutkov, ani možnosť doplnenia nových dôkazov do spisu v priebehu konania. Takéto zmeny a takéto dôkazy však musia byť oznámené obvinenej osobe alebo jej obhajcovi v čase, keď ešte môžu účinne reagovať, a to pred rozhodnutím súdu. Túto možnosť navyše predvída článok 6 ods. 4 smernice 2012/13, ktorý uvádza, že podozrivé alebo obvinené osoby musia byť bezodkladne informované o akýchkoľvek zmenách, ktoré sa týkajú informácií, ktoré im boli poskytnuté v súlade s týmto článkom, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2018, Kolev a i., C-612/15, EU:C:2018:392, bod 95).

53 Rozhodne však v každom prípade a bez ohľadu na okamih, v ktorom sú poskytnuté podrobné informácie o obvinení, obvinenej osobe a jej obhajcovi predovšetkým musí byť v súlade so zásadou kontradiktórnosti a rovnosti procesných prostriedkov poskytnutá dostatočne dlhá lehota na to, aby sa oboznámili s týmito informáciami, a musí im byť umožnené účinne pripraviť obhajobu, predložiť prípadne pripomienky a prípadne podať návrh najmä týkajúci sa vyšetrovania, ktorý by boli oprávnení podať podľa vnútroštátneho práva. Táto požiadavka vyžaduje, aby bolo vo veci v prípade potreby prerušené konanie a nariadené odročenie pojednávania na neskôr (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2018, Kolev a i., C-612/15, EU:C:2018:392, bod 96).

54 Okrem toho v súlade s odôvodnením 40 smernice 2012/13 táto smernica ustanovuje minimálne pravidlá, pričom členské štáty môžu rozšíriť práva upravené v tejto smernici s cieľom zabezpečiť vyššiu úroveň ochrany aj v situáciách, ktorými sa výslovne nezaobera, pričom úroveň ochrany by nemala byť nikdy nižšia, ako sú štandardy stanovené v EDLP, ako ich vykladá judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.

55 V tejto súvislosti podľa judikatúry tohto súdu v oblasti trestného práva je presná a úplná informácia o obvineniach vznesených proti obvinenému, a teda právna kvalifikácia, ktorú vo vzťahu k nemu môže súd konštatovať, základnou podmienkou spravodlivého konania. Právo byť informovaný o povahe a dôvode obvinenia je potrebné vnímať v súvislosti s právom obvineného pripraviť svoju obhajobu (ESLP, 25. marca 1999, Pélissier a Sassi v. Francúzsko, CE:ECHR:1999:0325JUD002544494, body 52 a 54). Ak súdy rozhodujúce vo veci majú možnosť prekvalifikovať skutky, ktoré sú im predkladané, pokiaľ im také právo vnútroštátne právo priznáva, musia sa ubezpečiť, že obvinení mali možnosť uplatniť svoje právo na obhajobu v tomto bode konkrétnym a účinným spôsobom a boli včas informovaní o dôvode obvinenia, teda o skutkových aspektoch, ktoré sa im kladú za vinu a na ktorých

je založená obžaloba, ale tiež o právnej kvalifikácii danej týmto skutkom, a to podrobným spôsobom (ESLP, 11. decembra 2007, Drassich v. Taliansko, CE:ECHR:2007:1211JUD002557504, bod 34, a ESLP, 22. februára 2018, Drassich v. Taliansko, CE:ECHR:2018:0222JUD006517309, bod 65).

- 56 Ako teda vyplýva z judikatúry citovanej v bodoch 51 až 53 a 55 tohto rozsudku, informácie o akejkoľvek zmene v súvislosti s obvinením, ako sa uvádza v článku 6 ods. 4 smernice 2012/13, sa musia týkať najmä zmeny právnej kvalifikácie skutočností, ktoré sú predmetom obvinenia, aby obvinená osoba mohla uplatniť svoje práva na obhajobu konkrétnym a účinným spôsobom.
- 57 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátna právna úprava sporná vo veci samej stanovuje rozdiel podľa toho, či sa zmena týka skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba, alebo právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby. Iba v prípade zmeny skutkového stavu je obvinenému povolené žiadať v priebehu ústnej časti konania o uloženie dohodnutého trestu s opätovným plynutím lehôt na podanie návrhu.
- 58 V danom prípade podľa vnútroštátneho súdu okolnosť, že obvinený priznal, že bol páchatelom krádeže šperkov, čo viedlo k zmene právnej kvalifikácie trestného činu z „podielnictva“ na „krádež“ v zmysle vnútroštátneho práva, patrí k zmene právnej kvalifikácie skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba.
- 59 Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a ako bolo uvedené v bode 21 tohto rozsudku, obvinený bol počas pojednávania informovaný o tejto zmene právnej kvalifikácie skutkového stavu.
- 60 Vnútroštátny súd sa pýta, či smernica 2012/13 ukladá, aby s cieľom zaručiť spravodlivosť trestného konania mohol obvinený požiadať o uloženie dohodnutého trestu v takom prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu.
- 61 V tejto súvislosti, ako to uviedol generálny advokát v bode 71 svojich návrhov, povinnosti vymedzené v smernici 2012/13 sú konkrétnym vyjadrením toho, ako sa má zaručiť spravodlivosť trestného konania vo vzťahu k informovaniu osôb podozrivých alebo obvinených zo spáchania trestného činu.
- 62 Ako to stanovuje odôvodnenie 14 a článok 1 tejto smernice, táto smernica má za cieľ stanoviť minimálne pravidlá, ktoré sa majú vzťahovať na oblasť poskytovania informácií osobám podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu (rozsudok z 5. júna 2018, Kolev a i., C-612/15, EU:C:2018:392, bod 82).
- 63 Z judikatúry citovanej v bodoch 51 až 53 a 55 tohto rozsudku navyše nevyplýva, že právo podozrivého alebo obvineného na informácie, pokiaľ ide o zmenu právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby, predpokladá povinnosť priznať obvinenému právo požadovať uloženie dohodnutého trestu počas ústnej časti konania.
- 64 Okrem toho v danom prípade vnútroštátny súd poznamenáva, že v prípade takej zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu vnútroštátna právna úprava obvinenému zaručuje právo predložiť tvrdenia na svoju obhajobu.
- 65 V dôsledku toho v konaní, ako je konanie vo veci samej, právo obvineného byť bezodkladne informovaný o akejkoľvek zmene týkajúcej sa poskytnutých informácií podľa článku 6 ods. 4 smernice 2012/13, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania, neukladá dotknutému členskému štátu povinnosť priznať tejto osobe právo požadovať po začatí pojednávania uloženie dohodnutého trestu v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby.

O Charte

- 66 Na úvod treba pripomenúť, že rozsah pôsobnosti Charty je v súvislosti s konaním členských štátov vymedzený v jej článku 51 ods. 1, podľa ktorého ustanovenia Charty sú určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie (rozsudok z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 17).
- 67 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž v podstate vyplýva, že základné práva zaručené v právnom poriadku Únie sa uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, avšak nie mimo týchto situácií. V rámci toho už Súdny dvor pripomenul, že z hľadiska Charty nemôže posúdiť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nespadá do rámca práva Únie. Naproti tomu, pokiaľ takáto právna úprava patrí do pôsobnosti tohto práva, Súdny dvor je v rámci prejudiciálneho konania povinný poskytnúť všetky výkladové prvky potrebné na to, aby vnútroštátny súd posúdil súlad tejto právnej úpravy so základnými právami, ktorých dodržiavanie zabezpečuje (rozsudok z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19, a uznesenie z 23. novembra 2017, Cunha Martins, C-131/17, neuvverejnené, EU:C:2017:902, bod 10).
- 68 Keďže konanie vo veci samej sa v zmysle článku 6 ods. 4 smernice 2012/13 týka rozsahu práva obvineného na informácie o obvinení, ktoré je proti nemu vznesené, a najmä o zmenách týkajúcich sa trestne stíhaného skutku, z ktorého spáchania je obvinený, treba konštatovať, že táto právna situácia patrí do pôsobnosti práva Únie.
- 69 Podľa článku 48 ods. 2 Charty každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu.
- 70 V tejto súvislosti, ako vyplýva z judikatúry citovanej v bodoch 51 až 53 a 55 tohto rozsudku, dodržiavanie práva na obhajobu v zmysle tohto ustanovenia Charty vyžaduje, aby v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby, bola obvinená osoba v čase, keď má stále možnosť účinne reagovať, pred rozhodnutím súdu informovaná, aby mohla účinne pripraviť svoju obhajobu.
- 71 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ako bolo uvedené v bodoch 21 a 27 tohto rozsudku, vyplýva, že v nadväznosti na jeho spontánnu výpoveď na pojednávaní bol obvinený informovaný o zmene právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý sa mu vytýka, a že mal právo uviesť tvrdenia na svoju obhajobu.
- 72 Naproti tomu právo na obhajobu uvedené v článku 48 ods. 2 Charty v rámci práva obvineného na informácie neukladá, aby obvinený mohol po začatí ústneho konania žiadať o uloženie dohodnutého trestu v prípade zmeny skutkového stavu, z ktorého vychádza obžaloba, alebo zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby.
- 73 V tejto súvislosti samotná okolnosť, že vnútroštátne právo neudeluje obvinenému rovnaké práva, pokiaľ ide o možnosť žiadať o uloženie dohodnutého trestu v závislosti od toho, či sa zmena týka skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba, alebo právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby, nemôže sama osebe predstavovať porušenie práva na obhajobu v zmysle článku 48 ods. 2 Charty vo vzťahu k právu podozrivých alebo obvinených osôb na informácie o obvinení vznesenom voči nim.
- 74 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na otázku odpovedať, že článok 6 ods. 4 smernice 2012/13 a článok 48 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej obvinený počas ústnej časti konania môže žiadať o uloženie dohodnutého trestu v prípade zmeny skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba, ale nemôže to žiadať v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby.

O trovách

- 75 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 6 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní a článok 48 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej obvinený počas ústnej časti konania môže žiadať o uloženie dohodnutého trestu v prípade zmeny skutkového stavu, na ktorom je založená obžaloba, ale nemôže to žiadať v prípade zmeny právnej kvalifikácie skutkového stavu, ktorý je predmetom obžaloby.

Podpisy